



Liikenteen hallinnan palvelustrategia



Liikenteen hallinnan palvelustrategia

Toiminta- ja suunnitelma-asiakirjat

ISBN 951-803-766-3
TIEH 1000136-06

Verkkajulkaisu pdf (www.tiehallinto.fi/julkaisut)
ISBN 951-803-767-1
TIEH 1000136-v-06

Edita Prima Oy
Helsinki 2006

Julkaisua myy/saatavana:
asiakaspalvelu.prima@edita.fi
Faksi 020 450 2470
Puhelin 020 450 011

TIEHALLINTO
Asiantuntijapalvelut
Opastinsilta 12 A
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelinvaihte 0204 2211

Liikenteen hallinnan palvelustrategia. Helsinki 2006. Tiehallinto, asiantuntijapalvelut. Toiminta- ja suunnitelma-asiakirjat. 20 s. ISBN 951-803-766-3, TIEH 1000136-06.

Asiasanat: liikenteen hallinta, palvelut, tietopalvelut, internet, liikennekeskukset
Aiheluokka: 01, 20

TIIVISTELMÄ

Tiehallinnon liikenteen hallinnan toimintalinjat laadittiin vuonna 2005, mutta eri liikenteen hallinnan osapuolten, kuten LVM:n, ITS Finlandin ja liikenteen palveluja tuottavien yritysten kanssa käytyjen neuvottelujen yhteydessä on todettu, että toimintalinjoja on syytä täsmentää. Ennen kaikkea Tiehallinnon rooli liikenteen tietopalvelumarkkinoilla, liikennekeskuksen asema viranomaisyhteistyössä sekä kehittämistyön organisointi hallinnonalalla vaativat selkeyttämistä. Liikenteen hallinnan palvelustrategian myötä Tiehallinnon rooli vakiintuu markkinoiden kehittymistä turvaavasti.

Liikenteen hallinnan palvelut ryhmitellään viranomaispalveluihin ja lisäarvopalveluihin. Viranomaispalveluja ovat liikenteen ohjaus, liikenteelle tiedottaminen tieverkon liikennöitävyys- ja turvallisuusriskeistä, liikennehäiriöihin liittyvä viranomaisyhteistyö sekä tienpidon tukipalvelut. Tiehallinto tuottaa viranomaispalvelut omana työnään tai alihankintoina.

Lisäarvopalveluja ovat ns. räätälöidyt tietopalvelut, joihin rinnastetaan myös useita kulkumuotoja sisältävät alueelliset tietopalvelut kaupunkiseuduilla. Pääasiallisia näiden palvelujen tuottajia ovat kaupalliset toimijat. Ne rahoittavat palvelujen tuotannon esim. käyttäjämaksuilla tai mainostuloilla.

Tiehallinto luovuttaa maksutta tieverkon perustiedot sekä ajantasaiset keli- ja liikennetiedot tietopalvelujen tuottajille. Periaate koskee myös niitä tietoaineistoja, jotka Tiehallinto ostaa alihankkijoilta. Tiehallinto myös tukee lisäarvopalveluiden syntymistä osallistumalla palvelukehityksen rahoitukseen, mutta ei rahoita vakiintuneiden palvelujen tuotantoa.

Tiehallinto edistää kaupallisten palveluiden syntyä myös määrittelemällä maksuttoman viranomaispalvelunsa. Jatkossa Tiehallinnon internet-liikennetiedotussivut www.tiehallinto.fi/alk ovat Tiehallinnon ainoa oma kanava, josta tienkäyttäjät saavat ajantasaista keli- ja liikennetietoa. Sivustolle lisätään liikuvaa kuvaa kelikameroista ja tekstisivut, joita voidaan käyttää esim. matkapuhelimilla. Internet-sivustolta poistetaan liikennetilannetta kuvaava aineisto vuoden 2007 aikana. Tämän rajauksen yhteydessä radioasemille ja muille tietopalvelujen tuottajille avataan nykyisiä liikennetilannesivuja vastaava ext-ranet-palvelu. Tämä palvelu suljetaan, kun kaupallisilla toimijoilla on valmiudet tuottaa vastaava palvelu, kuitenkin viimeistään vuoden 2008 aikana. Tieinfokioskeista sekä RDS-TMC-palvelusta luovutaan.

Liikenteen hallinnan kehittäminen jatkunee LVM:n hallinnonalalla Aino-ohjelman jälkeinkin yhteisellä kehittämisohjelmalla. Tiehallinnon T&K-ohjelma vuodesta 2007 alkaen on osa tätä Aino-jatko-ohjelmaa eli Tiehallinnolla ei ole enää omaa liikenteen hallinnan T&K-teemaa, vaan vastuuta koko tie-liikennejärjestelmän liikenteen hallinnan kehittämisestä.

Tiehallinnon liikennekeskusta kehitetään viranomaiskeskukseksi, jossa pääpaino on viranomaisyhteistyöllä, liikenteen ohjauksella ja häiriön hallinnalla. Yhteistyötä kaupunkien kanssa tiivistetään. Visiona voi olla Tiehallinnon ja kaupunkien sekä mahdollisesti muiden viranomaisten yhteinen liikennekeskus.

ESIPUHE

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi Tiehallinnolle vuodelle 2006 tulostavoitteen "Liikenteen hallinta osaksi tienpitoa". Tiehallinnon Liikenteen hallinnan palvelustrategia on osa tulostavoitteen toteuttamiseen tähtäävää työtä.

Palvelustrategiassa määritellään Tiehallinnon rooli, toimintatapa ja sen tarjoamat liikenteen hallinnan palvelut, rajapinta viranomaispalvelujen ja lisäarvopalvelujen välillä, T&K-toiminta sekä liikenteen hallintapalveluiden hankintalinjaukset.

Palvelustrategiaa on valmistellut työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii johtaja Aulis Nironen ja sihteerinä Laura Sundell. Ryhmän muita jäseniä ovat Seppo Toivonen (varalla Magnus Nygård), Yrjö Piili-Sihvola, Timo Karhumäki, Petri Rönneikkö (varalla Mauri Pyykönen) sekä Raimo Tapio, Jan Juslén, Mervi Karhula, Martin Johansson ja Kari Hiltunen.

Tiehallinnon johtoryhmä hyväksyi liikenteen hallinnan palvelustrategian 18.9.2006.

Helsingissä lokakuussa 2006

Aulis Nironen
Johtaja

Sisältö

1	JOHDANTO	11
2	LIIKENTEEN HALLINNAN PALVELUJEN RYHMITTELY	12
3	TIETOPALVELUMARKKINOIDEN EDISTÄMINEN	13
4	LIIKENTEEN HALLINNAN KEHITTÄMINEN	16
5	LIIKENTEEN HALLINNAN SUUNNITTELU JA HANKINTA	17
6	LIIKENNEKESKUKSEN ROOLI	19
7	JATKOTOIMENPITEET	20
8	LÄHDEAINEISTO	20

1 JOHDANTO

Liikenne- ja viestintäministeriön Liikenteen telematiikkastrategia (2004) antaa yhteisen suunnan eri toimijoille liikenteen hallinnan palveluiden kehittämiseksi Suomessa. Vision mukaan kansalaisten, elinkeinoelämän ja eri organisaatioiden käytettävissä ovat helposti, nopeasti ja luotettavasti kulloinkin tarvittavat tiedot liikkumisoloista, liikenteen häiriöistä sekä matkojen ja matkaketjujen liikennepalveluista. Tiehallinnolle visioon pyrkiminen merkitsee erityistä panostusta kelin ja liikenteen seurantaan, häiriöiden hallinnan viranomaisyhteistyöhön, runkoväylien muuttuvan ohjauksen ajantasaisuuteen sekä lisäarvopalvelujen edellytysten luomiseen.

Tiehallinnon toimintastrategian (2005) mukaan Tiehallinto mm:

- hyödyntää tehokkaasti liikenteen hallinnan mahdollisuudet osana tienpitoa
- edistää alan tuottavuuden kehittymistä ja markkinoiden toimivuutta sekä palvelujen tuottamista uusien teknologioiden ja innovaatioiden avulla
- tarjoaa tietoa maksutta kansalaisille, palveluntuottajille ja sidosryhmilleen

Tulevien vuosien suuret tieliikennejärjestelmän hallinnan muutokset (mm. tienkäyttömaksujärjestelmät, automaattiset hätäviestijärjestelmät, ajantasaiset tietopalvelut kuljettajille ja matkustajille, ajoneuvon sisäisten ohjausjärjestelmien (nopeudensäätely, törmäysten esto ym.) kehittyminen) tulevat olemaan sellaisia, että Tiehallinto on vain eräs, joskin keskeinen useista näiden arvoketjujen toimijoista.

Tiehallinnon liikenteen hallinnan toimintalinjat laadittiin vuonna 2005, mutta eri liikenteen hallinnan osapuolten, kuten LVM:n, ITS Finlandin ja liikenteen palveluja tuottavien yritysten kanssa käytyjen neuvottelujen yhteydessä on todettu, että toimintalinjoja on syytä täsmentää. Ennen kaikkea Tiehallinnon rooli liikenteen tietopalvelumarkkinoilla, liikennekeskuksen asema viranomaisyhteistyössä sekä kehittämistyön organisointi hallinnonalalla vaativat selkeyttämistä. Näistä lähtökohdista käynnistyi Tiehallinnon liikenteen hallinnan palvelustrategian valmistelu.

2 LIIKENTEEN HALLINNAN PALVELUJEN RYHMITTELY

Liikenteen hallinnan palvelut ryhmitellään viranomaispalveluihin ja lisäarvopalveluihin.

Viranomaispalveluja ovat liikenteen ohjaus, liikenteelle tiedottaminen tieverkon liikennöitävyys- ja turvallisuusriskeistä, liikennehäiriöihin liittyvä viranomaisyhteistyö sekä tienpidon tukipalvelut. Viimemainitut käsittävät ns. LIITO-mallin mukaisesti tienkäyttäjien ilmoitusten sekä viranomaisten toimenpidepyyntöjen välittämisen ao. teiden kunnossapidosta vastaaville urakoitsijoille.

Viranomaispalvelut ovat käyttäjille maksuttomia. Ne ovat kaikkien tienkäyttäjien tasapuolisesti saatavilla. Tiehallinto ei räätälöi näitä palveluja eri käyttäjäryhmille.

Tiehallinto tuottaa viranomaispalvelut omana työnään tai alihankintoina.

Lisäarvopalveluja ovat ns. räätälöidyt tietopalvelut: käyttäjällä on mahdollisuus vaikuttaa palvelujen sisältöön tai (esim. maantieteelliseen) kattavuuteen. Tiehallinto ei tuota näitä palveluja. Pääasiallisia palvelujen tuottajia ovat kaupalliset toimijat. Ne rahoittavat palvelujen tuotannon esim. käyttäjämaksuilla tai mainostuloilla.

Liikenteen hallinnan palvelujen tuottaminen edellyttää ajantasaisen keli- ja liikennetiedon keräämistä, muuttuvia liikenteen ohjausjärjestelmiä sekä toimijoiden välisiä yhteyksiä.

3 TIETOPALVELUMARKKINOIDEN EDISTÄMINEN

Tiehallinnon liikenteen hallinnan toimintalinjojen mukaisessa tavoitetilassa 2008 "Tienkäyttäjät saavat valtaosan liikenneinformaatiosta kaupallisina palveluina". Tiehallinto edistää kaupallisten palveluiden syntyä luovuttamalla ajantasaista liikenne- ja keli-informaatiota palvelujen tuottajille, määrittelemällä maksuttoman viranomaispalvelunsa laajuuden sekä tukemalla lisäarvopalvelujen kehittämistä.

Tiehallinto kerää keli- ja liikennetietoja omilla järjestelmillä sekä hankkii yhä enenevässä määrin tarvitsemiaan tietoja kaupallisilta toimijoilta. Tiehallinto ostaa alihankkijoidensa tuottamiin tietoaineistoihin oikeudet jakaa niitä eteenpäin tiedotuspalvelujen tuottajille. Poikkeuksen muodostavat sellaiset tietolajit (esim. sääennusteet), joilla on jo olemassa markkinat Suomessa. Tiehallinto ostaa näihin tietoihin vain käyttöoikeuden omaan toimintaansa ja palveluihinsa.

Tiehallinto luovuttaa seuraavat tiedot liikenteen tietopalvelujen tuottajille:

- Tieverkon perustiedot Digiroadista ja tierekisteristä
- Ajantasaiset liikenteen määrä-, nopeus- ja matka-aikatiedot
 - Matka-aikatiedot tuotetaan selvityksen 2/2006: "Matka-aikatiedon hankinta " mukaisesti n. 3000 tiekilometriltä eli ns. runkotieverkolta ja eräiltä kaupunkiseutujen ruuhkautuvilta yleisten teiden jaksoilta. Tiehallinto välittää ko. tiedot muille liikenteen tietopalvelujen tuottajille vähintään vuosien 2008–2012 välisen ajan. Lyhyen ajan (15–30 min) liikennetilanne-ennustetietoja Tiehallinto ei välitä.
- Ajantasaiset kelitiedot tiesääjärjestelmästä ja kelikameroista
- Liikennetiedotteet (liikennehäiriöistä ja niiden kestosta)

Tiedot luovutetaan pääasiassa maksutta. Merkittäviä irrottamiskustannuksia ei aiheudu, koska tiedot tarjotaan automaattisesti ennalta määriteltyjen rajapintakuvausten mukaisina.

Tiehallinnon omia tiedotuskanavia ovat nykyään internetpalvelun ALK-sivut (Ajantasainen Liikenne- ja Kelitieto, www.tiehallinto.fi/alk), Tieinfokioskit sekä RDS-TMC. Tienvarrella olevat muuttuvat opasteet tulkitaan liikenteen ohjauslaitteiksi ja niiden käyttö viranomaispalveluksi.

ALK sisältää nykyisin seuraavat tietoaineistot:

- Keli (mm. tiesääasemien tiedot ja kelikamerakuvat sekä pääteiden keliennusteet)
- Liikennehäiriöt (esim. onnettomuudet, erikoiskuljetukset, tietyöt)
- Liikennetilanne (liikenteen sujuvuus n. kymmenen kaupunkiseudun pääteillä)
- Lauttojen ja lossien "staattiset" aikataulutiedot
- Kelirikko- eli painorajoitustiedot

Jatkossa ALK on Tiehallinnon ainoa oma kanava, josta käyttäjä saa ajantasaista liikenne- ja kelitietoa.

ALK:n tietosisältö pelkistetään liikenteen turvallisuutta ja teiden liikennöitävyyttä tukevaksi. Tiekohtaisten, ajantasaisten nopeus- ja matka-aikatietojen esittämisestä luovutaan v. 2007 aikana. Muilta osin nykyinen tietosisällön laajuus säilytetään.

ALK:n rajauksen yhteydessä v. 2007 radioasemille ja muille tietopalvelujen tuottajille avataan nykyisiä ALK:n liikennetilannesivuja vastaava extranet-palvelu. Tämä palvelu suljetaan, kun kaupallisilla toimijoilla on valmiudet tuottaa vastaava palvelu, kuitenkin viimeistään vuoden 2008 aikana.

ALK:n käytettävyyttä parannetaan esittämällä liikkuvaa kuvaa pääteiden kekkameroista, hyödyntämällä karttakäyttöliittymää sekä lisäämällä sivuista tekstiversio mobiilipäätteiden käyttöön.

Tiehallinto on päättänyt luopua RDS-TMC-palvelusta vuoden 2006 aikana kuitenkin siten, että kaupallista palvelun tuottajaa tuetaan tarjoamalla sen käyttöön tarvittavat tiestötiedot sekä liikennetiedotteet.

Tiehallinnon omista infokioskeista luovutaan asteittain vuoteen 2008 mennessä. Vastaava tietoaineisto tarjotaan esim. huoltamoyrittäjien ja kunnallisten infopisteiden tietopalveluihin. Samassa yhteydessä määritellään uudestaan infokioskeihin liittyvä tienvarsiviitoitus.

Lisäarvopalveluja on nykyisin tarjolla internetissä sekä matkapuhelimiin. Lähivuosien uusia kanavia tulevat olemaan ajoneuvopäätteet sekä digi-TV. Näille palveluille on tyypillistä, että käyttäjä voi jossain määrin muokata niitä (koskemaan esim. valikoituja reittejä, ajankohtia tai tietolajeja). Palvelut ovat yleensä vastikkeellisia: niistä veloitetaan käyttömaksu, ne tarjotaan yhdessä mainosten kanssa tai niiden tuotantokustannuksia katetaan päätelaitteiden hinnoittelulla.

Lisäarvopalvelujen tuottajat saattavat tarjota räätälöityjen palvelujen ohessa myös Tiehallinnon viranomaispalvelujen luonteisia, kaikille avoimia tietopalveluja esim. web-sivuillaan. Maksutonta liikenneinformaatiota on tarjolla myös "muiden alojen" kuten radio- ja tv-yhtiöiden sivuilla. Tällaiset tietopalvelut rinnastetaan lisäarvopalveluihin.

Lisäarvopalveluihin rinnastetaan myös useita kulkutapoja sisältävät ns. alueelliset tietopalvelut kaupunkiseuduilla ja vastaavat kansainväliset tietopalvelut. Niissä palvelujen tuottajina ovat sekä julkisia toimijoita kuten alueen kunnat sekä yksityisiä osapuolia.

Lisäarvopalveluillakin on ilmeisen myönteisiä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Näin ollen on luontevaa, että yhteiskunta osaltaan tukee niiden kehittämistä. Tiehallinnon rooli painottuu näiden palvelujen edellytysten luomiseen.

Tiehallinto on aktiivinen osapuoli ja osarahoittaja hankkeissa, joiden tavoitteina on synnyttää uusia tieliikenteen lisäarvopalveluja. Rahoituksen piiriin tulevat hankkeet sisältyvät pääsääntöisesti kansallisiin tai EU:n kehittämisohjelmiin ja ne valikoituvat kilpailuttamisen kautta.

Lisäarvopalvelujen tuotantoa Tiehallinto ei sen sijaan tule tukemaan. Tuotantotuen uhkia ovat markkinoiden vääristyminen sekä tukeen sisältyvän "kontrollioikeuden" kehitystä hidastava vaikutus.

4 LIIKENTEEN HALLINNAN KEHITTÄMINEN

Liikenteen hallinnan kehittäminen Tiehallinnossa on pääosin organisoitu kahteen ohjelmaan: Liikenteen hallinnan T&K-ohjelma 2005–07 sekä "eLiike": liikenteen hallinnan tietojärjestelmien ja -palveluiden kehittämisohjelma 2006–08.

Meneillään oleva T&K-ohjelma painottuu liikenteen ajantasaisten tietopalvelujen kehittämiseen. Kehittämiskohteita ovat mm. kelin ja liikenteen seurantamenetelmät ja ennustemallit, liikenteen ohjaus- ja tiedotusmenetelmät sekä palvelujen vaikutusten arviointi. Pääosa ohjelman projekteista sisältyy myös LVM:n Aino-ohjelmaan.

Jatkossa liikenteen hallinnan T&K laajennetaan kattamaan myös ns. 4-porrasmallin ensimmäisen vaiheen: "liikennetarpeeseen ja kulkumuotoon vaikuttaminen".

Liikenteen hallinnan kehittäminen jatkunee LVM:n hallinnonalalla yhteisellä kehittämisohjelmalla "älykäs liikennejärjestelmä". Tiehallinnon T&K-ohjelma vuodesta 2007 alkaen on osa tätä Ainon jatko-ohjelmaa (nimeltään esim. "älykäs tieliikenne") eli Tiehallinnolla ei ole enää "omaa" liikenteen hallinnan T&K-teemaa, vaan vastuuta koko tieliikennejärjestelmän liikenteen hallinnan kehittämisestä.

Tämä "älykäs tieliikenne"-kokonaisuus voisi sisältää "perinteisten" projektien lisäksi 1–3 suurehkoa PPP-pohjalta toteutettavaa hanketta, esim. "ajantasainen liikennetieto ajoneuvoihin", "liikenteen alueelliset tietopalvelut", "raja-liikenteen hallinta" tai "raskaan liikenteen kuljetuslogistiikka".

eLiike keskittyy liikenteen ohjauksen ja tiedottamisen operatiivisiin järjestelmiin, joten se kattaa pääosan "Tiehallintokeskeisestä" tiedonhallinnasta. eLiike edistää osaltaan liikenteen hallinnan toimintalinjojen mukaisen tavoitetilan saavuttamista. eLiikkeen hankkeiden aiheita ovat ajantasainen matka-aikatiedon hankinta, liikenteen sujuvuustietopalvelun kehittäminen, sekä liikennekeskuksen tietojärjestelmän ja Tiehallinnon liikennetiedotuspalvelun (ALK) uusiminen.

5 LIIKENTEEN HALLINNAN SUUNNITTELU JA HANKINTA

Liikenteen hallinnan palveluiden suunnittelussa ja hankinnassa noudatetaan Tiehallinnossa yhteisesti sovittuja periaatteita, strategioita ja ohjeistoja. Näin varmistetaan liikenteen hallinnan keinojen järjestelmällinen huomioiminen tienpidossa sekä palveluiden ja ratkaisujen yhteensopivuus.

Optimaaliset kehittämisspolut liikennejärjestelmän tai yhteysvälin kehittämiseen haetaan neliporrasajattelulla, jossa vaikutetaan kysyntään, tehostetaan liikenneverkon käyttöä, tehdään pieniä parantamistoimia ja viimeisenä vaihtoehtona uusinvestointeja. Liikenteen hallinnan palvelut ovat neliporrasmallin alkuvaiheissa sovellettavia keinoja, joilla saadaan parannusta palvelutasoon myös pienin askelin.

Liikenteen kysyntään voidaan vaikuttaa mm. edistämällä joukkoliikenteen käyttöä. Tiehallinto osallistuu matkustajille tarkoitettujen tietopalvelujen, esim. pysäkki-efon sekä joukkoliikenteen sujuvuutta parantavien laatuikäytävien kehittämiseen ja toteutukseen.

Liikenteen hallinnan palvelut suunnitellaan yhtäaikaaisesti muiden toimenpiteiden kanssa korvaamaan tai täydentämään niitä. Koko maata kattavat tiedotus- ja ohjauspalvelut suunnitellaan yhdessä tiepiirien ja keskushallinnon kanssa.

Liikenteen hallinnan arkkitehtuuri (www.tiehallinto.fi/lihark) on "yleissuunnitelma" ja työkalu, jolla liikenteen hallinnan toimintoja voidaan kehittää kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti. Arkkitehtuurin esittämät avoimet rajapinnat luovat avoimet markkinat palveluiden ja laitteiden kilpailutukselle.

Alan kehittymisen ja kilpailun toimivuuden turvaamiseksi Tiehallinto määrittelee ja vakiinnuttaa oman roolinsa viranomaispalveluiden tuottajana ja hankkijana sekä lisäarvopalveluiden kehittymisedellytysten mahdollistajana. Rooli vakiinnutetaan markkinoiden kehittymisen turvaavasti pitkäköksi, n. viiden vuoden ajanjaksoksi.

Tiehallinto ottaa uusia palvelukonsepteja ja toimintamalleja käyttöön teettämiesä hallitusti rajattujen pilotointien avulla. Pilotointeihin kehitetään yhteinen, avoin menettelytapa, joka turvaa markkinoiden toimivuuden ja laajan kehittymisen.

Viranomaispalveluissa tarvittavat tiedon keruu-, varastointi-, jalostus- ja jake-lupalvelut ostetaan pääsääntöisesti laajoina kokonaisuuksina markkinoilta

Liikenteen hallinnan palvelujen laadulla on suuri merkitys haluttujen liikenteellisten vaikutusten aikaansaamiseen, keskinkertainen laatu ei riitä. Erityisesti liikenteen hallinnan tietoja ja tietopalveluita hankittaessa vaatimukset asetetaan tiedon laadulle ja palvelun toimivuudelle. Palveluhankintoihin kehitetään tehokkaat laadunvarmistusmenetelmät. Laatuvastuu on palveluntuottajalla.

Liikenteen hallinnan hankinnoista tehdään monivuotisia sopimuksia ja niitä niputetaan kokonaisuuksiksi esim. alueittain ja tekniikkalajeittain. Tiehallinto

jatkaa avoimuuden periaatetta ja informoi alan palveluntuottajia tulevista tarpeistaan hyvissä ajoin mm. hankintaohjelman avulla.

6 LIIKENNEKESKUKSEN ROOLI

Tiehallinnon liikennekeskusta kehitetään viranomaiskeskukseksi, jossa pääpaino on viranomaisyhteistyöllä, liikenteen ohjauksella ja häiriön hallinnalla. Yhteistyötä kaupunkien kanssa tiivistetään. Visiona voi olla Tiehallinnon ja kaupunkien sekä mahdollisesti muiden viranomaisten yhteinen liikennekeskus.

Liikennekeskuksen tehtävät voidaan jakaa operatiiviseen liikenteen hallintaan (tie- ja liikenneolojen seuranta, liikenteelle tiedottaminen, muuttuva liikenteen ohjaus, häiriönhallinta) ja tienpidon tukitehtävien tuottamiseen.

Operatiivisen liikenteen hallinnan osalta liikennekeskus:

- seuraa tie- ja liikenneoloja ajantasaisesti sekä Tiehallinnon omilla laitteistoilla että ostopalveluna hankittavan seurantatiedon avulla
- vastaa viranomaisluonteisesta ajantasaisesta liikenteelle tiedottamisesta ja osallistuu sen kehittämiseen Tiehallinnossa.
- vastaa maantieverkolla olevien muuttuvien liikenteenohjausjärjestelmien käytöstä ja voimistaa osallistumistaan niiden kehittämiseen .
- voimistaa rooliaan viranomaisten kesken tehtävässä yhteistyössä ja tehostaa viranomaisyhteistyötä suurilla kaupunkiseuduilla.

Tienpidon tukitehtävillä tarkoitetaan viranomaisten ja tienkäyttäjien teiden liikennöitävyyteen liittyvien yhteydenottojen vastaanottamista ja välittämistä moniurakoitsijaympäristössä ns. LIITO-toimintamallin mukaan. Liikennekeskus toimii ympärivuorokautisesti tienpidon tukipalveluiden tuottajana yhteistyössä asiakaspalvelut -prosessin kanssa. Tavoite on, että liikennekeskukseen ohjautuvat tienkäyttäjien yhteydenotoista vain ilmoitukset liikenteen ongelmista tai teiden liikennöitävyyspuutteista.

Visioon (kaupunkien ja viranomaisten yhteinen liikennekeskus) pyritään osallistumalla eri alueilla suoritettavaan alueelliseen yhteistyöhön. Liikennekeskuksen sijaintipaikkakuntien kaupunkien ja/tai kaupunkiseutujen kanssa on solmittu yhteistyösopimuksia mm. liikenteelle tiedottamisen osalta siten, että liikennekeskus tiedottaa myös em. kaupunkien katuverkolla olevista merkittävistä häiriöistä tiedon asiasta saatuaan. Suurilla kaupunkiseuduilla tavoitellaan liikenteen hallinnan yhteistyön tehostamista myös muuten kuin häiriötiedottamisen osalta.

7 JATKOTOIMENPITEET

Tiehallinnon liikenteen hallinnan palvelustrategian toteuttamiseen tähtäävät toimenpiteet sisältyvät osittain jo käynnissä oleviin Tiehallinnon liikenteen hallinnan T&K ja eLiike ohjelmiin. Toimenpiteitä sisällytetään myös Tiehallinnon tulosityksiköiden vuoden 2007 toiminnansuunnitteluun.

8 LÄHDEAINEISTO

[Tiehallinnon liikenteen hallinnan toimintalinjat, tiivistelmä](#)

[Tiehallinnon Liikenteen hallinnan T&K ohjelma](#)

[Tiehallinnon eLiike-ohjelma](#)

[Suunnitteluohje koekäyttöön Liikenteen hallinta osana tienpitoa](#)

[Liikenteen hallinnan arkkitehtuuri](#)

